Abstrakt

Předkládaná rigorózní práce se věnuje nárokům a specifickým faktorům, které ovlivňují psychickou adaptaci žen na onkologickou diagnózu „karcinom děložního hrdla.“ Podrobněji se zaměřuje na kvalitu života a posttraumatický růst pacientek ve fázi remise onemocnění.

Teoretická část nejprve přibližuje charakteristiky nádorového onemocnění děložního hrdla s ohledem na prožívání pacientek. Dále uvádí téma jeho zvládání ve smyslu copingu a obranných mechanizmů. Následně rozpracovává psychologickou adaptaci na onkologickou diagnózu se zaměřením na další faktory související se společností, pacientkami a nemocí, spolu s problémy ve vyrovnávání se s ní. Poslední část tohoto oddílu uzavírá popis nároků a prožívání jednotlivých klinických stádií nádorového onemocnění pacientkami. Text se v kapitole o fázi zotavování a remise podrobněji věnuje teoretickému zázemí konceptů kvality života a posttraumatického růstu, včetně přehledu nástrojů pro jejich kvantitativní hodnocení.

Empirická část mapuje podpůrné psychologické a další aspekty, které pomáhají ženám vyrovnat se s nádorovým onemocněním děložního hrdla. Všímá si proměny těchto faktorů a potřeb vzhledem ke klinickému stádiu onemocnění (léčba, remise, relaps) a vybraným demografickým údajům (věk, děti, velikost bydliště, partnerství). Zaměřuje se také na ty podpůrné aspekty, které pacientky oceňují nebo postrádají u ošetřujícího týmu (lékaři a další zdravotnický personál). Výzkumné šetření zahrnuje 12 individuálních hloubkových rozhovorů s pacientkami s diagnózou karcinomu děložního hrdla. V rámci triangulace je kvalitativní metodologie doplněna o Vizuálně analogovou škálu vyrovnávání se s onkologickým onemocněním.

V závěru empirické části je zařazena kazuistika pacientky, která ilustruje širokou problematiku nároků na psychickou adaptaci ve fázi remise onkologického onemocnění děložního hrdla. Zároveň mapuje oblasti, v nichž dochází ke změnám ve smyslu posttraumatického růstu, a hodnotí aktuální vnímanou kvalitu života 3 roky a 4 měsíce po ukončení léčby.

Na základě výsledků kvalitativní mapující sondy jsme identifikovali dva hlavní podpůrné aspekty ve vyrovnávání se s diagnózou karcinomu děložního hrdla- sociální oporu a aktivní copingové strategie. V kontaktu s ošetřujícím zdravotním týmem se pak jako podporující jeví vzájemná kvalitní komunikace (informovanost, vysvětlování, povzbuzování) a navázání dobrých vztahů (spolupracující koalice).

Z kazuistiky vyplývá, že dobrá sociální opora se jeví jako zásadní posilující faktor při posuzování kvality života v remisi nemoci. Jednou z nejdůležitějších oblastí pro posttraumatický růst bylo identifikováno zlepšení vztahu k sobě samé a s druhými lidmi. Rodinný stav resp. absence partnerského vztahu se v kazuistice ukázala jako významně oslabující a negativní faktor jak pro úroveň kvality života, tak i pro možnosti posttraumatického růstu. Ve spirituální oblasti nebyly zaznamenány pozitivní změny z hlediska posttraumatického růstu, ani žádným způsobem nepřispěla k hodnocení úrovně kvality života.

Klíčová slova

psychická adaptace, copingové strategie, onkologické onemocnění, karcinom děložního hrdla, remise, kvalita života, posttraumatický růst